

A TANTÁRGY ADATLAPJA
BEVEZETÉS A FÖLDRAJZTUDOMÁNYBA

Egyetemi tanév 2026/2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Földrajz Kar
1.3. Intézet	Magyar Földrajzi Intézet
1.4. Szakterület	Földrajz
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program/ Képesítés	Turizmusföldrajz
1.7. Képzési forma	Nappali tagozat

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	BEVEZETÉS A FÖLDRAJZTUDOMÁNYBA			A tantárgy kódja	GLM2100
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	dr. Bálint-Bálint Lóránt, egyetemi adjunktus				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Bálint-Bálint Lóránt, egyetemi adjunktus				
2.4. Tanulmányi év	I.	2.5. Félév	I.	2.6. Értékelés módja	Vizsga
2.7. Tantárgy rendszere	Kötelező			2.8. Tantárgy típusa	Alaptárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	3	melyből: 3.2. előadás	2	3.3. szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	42	melyből: 3.5. előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)					20
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					20
Szemináriumok/ laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása (nagyobb vagy egyenlő a tantárgy naptárában az ellenőrzési feladatokra előírt összóraszámmal)					10
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					4
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszám					58
3.8. A félév összóraszám					100
3.9. Kreditszám					4

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. tantervi	
4.2. kompetenciabeli	

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Előadóterem, kivetítő, laptop, internet
5.2. A szeminárium/ labor lebonyolításának feltételei	Előadóterem, kivetítő, laptop, internet

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)¹

¹ A tanulmányi program tantervéből át kell venni azokat a szakmai és/vagy transzverzális kompetenciákat, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. Minden kompetencia esetében változatlan formában át kell venni a teljes kijelentést, beleértve a kompetencia kódját is,

Szakmai kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CP1	Alapvető kompetenciák a földrajz területén – különösen a turizmusföldrajz alágazatában –, beleértve a tudományos kutatás módszertanát, a tudományos modellezést, a földrajzi információs rendszereket, a földrajzi adatokban megjelenő trendek felismerését, valamint a térbeli tájékozódási képesség alkalmazását. (ESCO 2632.5 – geográfus/földrajzos; tudományos kutatás módszertana, tudományos modellezés, GIS, statisztika).
CP2	Niche-kompetenciák a földrajz/turizmusföldrajz területén (kartográfia, meteorológia, ökológia, turizmusra vonatkozó jogszabályok, feltárás, turisztikai tervezés és fejlesztés): egyedi térképeket tervez, tematikus térképeket készít – beleértve a turisztikai térképeket és turisztikai terméktérképeket –, számítógépes grafikát alkalmaz; műszaki szakértelmet és szakmai tanácsadást nyújt (turizmus és kapcsolódó területek); földrajzot és turisztikai tárgyakat oktat; globális disztribúciós rendszereket és a turisztikai iparágra jellemző egyéb szoftvereket használ. (ESCO 2632.5 – geográfus/földrajz; a turizmus/utazás szempontjából releváns földrajzi térségek; turizmus és szabadidő).
CP4	Niche-kompetenciák a turizmus, utazás és szabadidő területén: részletesen ismeri egy adott régió földrajzi sajátosságait; informatikai rendszereket használ a turisztikai műveletek során; ismeri, megérti és alkalmazza a turizmusra vonatkozó jogszabályokat; tárgyal a kereskedelmi szerződések részleteiről a partnerekkel és ügyfelekkel; fejleszti és működteti a különböző turisztikai szereplők (stakeholder) közötti kapcsolatokat (ESCO 2632.5 – geográfus / földrajz / turizmus szempontjából releváns földrajzi területek).
CP6	Niche-kompetenciák a helyi és regionális turizmus iparágában: ismeri a tájak és helyi jelenségek sajátosságait, valamint a szálláshelyeket, bárókat, éttermeket és szabadidős tevékenységeket; turisztikai kommunikációs anyagokat tervez, készít és terjeszt, audiovizuális prezentációkat mutat be / publikál / oszt meg; releváns útmutatást és kommentárokat nyújt a turisztikai tevékenységek helyszínén; turisztikai fejlesztési koncepciókat dolgoz ki; integrálja a turizmust a helyi és regionális fejlesztési projektekbe. (ESCO 2632.5 – geográfus / földrajz / turizmus szempontjából releváns földrajzi területek / utazás, turizmus és szabadidő / egy desztináció turisztikai erőforrásai a fejlesztés és a helyi turizmusipar számára).
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CT1	Kommunikációs, együttműködési és kreativitási kompetenciák: kommunikáció, együttműködés, kapcsolatok kialakítása és tárgyalás más személyekkel; problémamegoldási megoldások kidolgozása; tervek vagy specifikációk készítése turisztikai termékek és rendszerek kialakításához; szöveges, vizuális vagy oktató anyagok készítése; animáció és hangulatkeltés a turisztikai szolgáltatások kedvező lebonyolítása érdekében; valamint ismeretek átadása másoknak (ESCO: S1.0–S1.9, S1.11–S1.15). Információkezelési kompetenciák: információk gyűjtése, tárolása, monitorozása és felhasználása; tanulmányok, vizsgálatok és tesztek elvégzése; nyilvántartások vezetése; az információk kezelése, értékelése, feldolgozása, elemzése és nyomon követése, valamint az eredmények megtervezése (ESCO: S2.0–S2.9). Szolgáltatási és támogatási kompetenciák: segítségnyújtás, szolgáltatások és tanácsadás biztosítása a nyilvánosság és az ügyfelek számára; a szabályok, szabványok, irányelvek és jogszabályok betartásának biztosítása (ESCO: S3.0–S3.4).

6.2. A tanulmányi programra jellemző képzési eredmények (a tantervből kell átvenni)²

A tantárgy által megcélzott tanulási eredmények		
Kompetencia kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)

ahogyan a tantervben megjelenik. Amennyiben a két kategória közül valamelyikből nem vesznek át kompetenciákat, a táblázatban az adott kategóriának megfelelő sort törölni kell.

² Meg kell említeni a tanulmányi programra jellemző képzési eredményeket, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. A tantárgy típusának (alaptárgy/szaktárgy/kiegészítő tárgy) megfelelő jellemzőket változatlan formában kell átvenni a tantervből, és a kapcsolódó kompetencia jobb odalán kell feltüntetni.

CP1, CP2	1. A hallgató/végzett elemzi, magyarázza és értékeli az emberek, helyek és környezetek közötti dinamikus és összetett térbeli-időbeli kapcsolatrendszereket különböző léptékekben.	1. A hallgató/végzett kiválasztja, rendszerezi és összeállítja az emberi tevékenység sokrétű környezeti hatásaira, valamint az emberi társadalmak demográfiai, társadalmi, politikai és gazdasági jellemzőire vonatkozó adatokat és információkat földrajzi, térbeli összefüggésben, szakmai projektek, tanulmányok, jelentések és tanácsadási tevékenység céljából.
CP1	2. A hallgató/végzett ismerteti és bemutatja a Földön zajló természeti folyamatok és jelenségek jellemzőit.	2. A hallgató/végzett kiválasztja, rendszerezi és összeállítja a Föld természetes rendszereinek és tájainak kialakulását és fenntartását meghatározó természetes folyamatok jellemzőire vonatkozó adatokat és információkat: a domborzat, légkör, hidroszféra és bioszféra.
CP1, CP2	3. A hallgató/végzett azonosítja, osztályozza és összehasonlítja a földrajzi tér és az emberi társadalom jellemzőit, valamint a természeti és antropogén folyamatokat és jelenségeket a térbeli elhelyezkedés, a helyi és regionális sajátosságok, az interakciók és a térbeli mintázatok szempontjából.	3. A hallgató/végzett a földrajzi elveket – a lokalizációtól és a helyi/regionális sajátosságoktól kezdve a hálózatokig és térbeli mintázatokig – szakmai projektekben alkalmazza, jelentések, tanulmányok és térképek elkészítése céljából.
CP1	4. A hallgató/végzett a földrajzi elemek közötti kapcsolatokat elemzi a térbeliség mint viszonyítási alap segítségével: helyzet, távolság, irány, forma, méretek, hierarchiák, hálózatok és térbeli kapcsolódások szerint.	4. A hallgató/végzett a földrajzi gondolkodás elveinek fejlett alkalmazási módjait gyakorolja térbeli kontextusban, mint például az összefüggések vizualizálása, a léptékváltásokból adódó változások értékelése, a nézőpontváltás (elforgatás vagy új szögek hozzáadása révén), a helyekről alkotott képek felismerése és integrálása, valamint a térbeli tájékozódás a valós és a digitális környezetben.
CP1	5. A hallgató/végzett indokolja és megmagyarázza a földrajzi információk előállítására és elemzésére (kvantitatív, kvalitatív és kombinált) szolgáló módszerek megválasztását, az adott cél függvényében.	5. A hallgató/végzett földrajzi elemzési módszereket alkalmaz szakmai és kutatási projektekben, például: geostatistika, feltáró vizsgálatok, geolokalizált adatokon alapuló felmérések eredményeinek elemzése, esettanulmány, tartalomelemzés.
CT1, CP2	6. A hallgató/végzett földrajzi megoldásokat fogalmaz meg a fizikai, társadalmi és kulturális környezet problémáira, amelyek a tudományos ismeretek alkalmazását igénylik a jelenlegi szakpolitikai, tervezési, fenntarthatósági és társadalmi sokszínűségi kontextusban.	6. A hallgató/végzett árnyaltan alkalmazza a kortárs világ problémáihoz kapcsolódó fogalmakat, hogy földrajzi megoldásokat kínáljon különböző tér- és időléptékeken, olyan irányok mentén, mint a fenntarthatóság, reziliencia, geopolitika és a fenntartható fejlődési célok.

7. Tárgy-specifikus tanulási eredmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)
1. A földrajz tárgyának és episztemológiai keretének meghatározása és magyarázata, a szakterület fogalmi és módszertani fejlődésének tükrében.
2. A földrajzi burok szerkezetének és szerveződésének leírása és magyarázata mint nyitott, összetett és dinamikus rendszer, beleértve a szerveződés hierarchikus szintjeit és a geokomponensek közötti kapcsolatokat.
3. A földrajz általános alapfogalmainak és alapelveinek (geosizisztéma, földrajzi tér, terület, régió, táj; zonalitás, azonalitás, övezetesség, ritmikusság) azonosítása és magyarázata elméleti és alkalmazott kontextusokban.
4. A földrajzi burok működési mechanizmusainak és dinamikájának magyarázata, beleértve az energia-, anyag- és információáramlásokat, valamint a természeti környezet és az antropogén tevékenységek közötti kölcsönhatásokat.
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
1. A földrajzi alapfogalmak és terminológia megfelelő alkalmazása írásbeli és szóbeli kommunikáció során, akadémiai és szakmai kontextusokban.

2. A földrajzi elemzés elveinek és módszereinek alkalmazása a földrajzi környezet komponensei közötti kapcsolatok értelmezésére különböző kontextusokban.
3. A földrajzi jelenségek térbeli szerveződésének elemzése és értelmezése különböző léptékeken (helyi, regionális, globális), releváns adatok és információk felhasználásával.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések ³
A földrajz mint tudomány	klasszikus előadási mód, magyarázat, vetítés, párbeszéd	2 óra
Földtörténeti korok	klasszikus előadási mód, magyarázat, vetítés, párbeszéd	4 óra
Az anyag kozmikus szerveződési szintje	klasszikus előadási mód, magyarázat, vetítés, párbeszéd	4 óra
Az anyag planetáris szerveződési szintje	klasszikus előadási mód, magyarázat, vetítés, párbeszéd	4 óra
A földrajzi burok alaptulajdonságai	klasszikus előadási mód, magyarázat, vetítés, párbeszéd	2 óra
A földrajzi burok szisztematikusságai	klasszikus előadási mód, magyarázat, vetítés, párbeszéd	2 óra
A földrajzi burok energiája és információi	klasszikus előadási mód, magyarázat, vetítés, párbeszéd	2 óra
A földrajzi burok dinamikája	klasszikus előadási mód, magyarázat, vetítés, párbeszéd	2 óra
A földrajzi burok környezeti hatásai	klasszikus előadási mód, magyarázat, vetítés, párbeszéd	2 óra
A földrajzi információk mennyiségi és minőségi gyarapodása az ókortól napjainkig	klasszikus előadási mód, magyarázat, vetítés, párbeszéd	4 óra
Könyvészet 1. Cocean, P., (2002), <i>Geografie regională</i> , Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca. 2. Ielenicz M, Comănescu Laura, <i>Geografie fizică generală. Bazele geografiei fizice</i> , Editura Universitară, București, 2003. 3. Mac, I., (2000), <i>Geografie generală</i> , Editura Europontic, Cluj-Napoca. 4. Petrea, D., (2005), <i>Obiect, metodă și cunoaștere geografică</i> , Editura Universității din Oradea. 5. Shaona Grimby, (2002), <i>Nagy földrajzi felfedezések</i> , Kossuth Kiadó, Budapest 6. Jim Pipe, (2010), <i>Nagy földrajzi felfedezők</i> , Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 7. Gisela Socolovsky, (2022), <i>Tengerek és óceánok – Szórakoztató tudomány</i> , Napraforgó Könyvkiadó, Budapest 8. Gisela Socolovsky, (2020), <i>Utazás az Univerzumban – Szórakoztató tudomány</i> , Napraforgó Könyvkiadó, Budapest 9. Henry Gee (2024), <i>A földi élet története röviden – 4,6 milliárd év 12 fejezetben</i> , Lingea Kft, Komárom 10. <i>Fedezd fel a világot 11. – Naprendszer</i> , Szalay Könyvkiadó, Kisújszállás (2012)		
8.2 Szeminárium/ Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Nézetek a földrajz tárgyával kapcsolatosan	Bemutatás, magyarázat, gyakorlat	2 óra
A Földrajz helye a tudományok rendszerében	Bemutatás, magyarázat, gyakorlat	2 óra
A Földrajzi burok sajátos tulajdonságai	Bemutatás, magyarázat, gyakorlat	2 óra
A Földrajztudomány intézményi és szervezeti háttere	Bemutatás, magyarázat, gyakorlat	2 óra
A Földrajzi kutatás jelentősége a 21. században	Bemutatás, magyarázat, gyakorlat	2 óra
A Föld és az antropocén kor	Bemutatás, magyarázat, gyakorlat	4 óra
Könyvészet 1. Borsi Z. (1992): <i>Általános természet földrajz</i> , Tankönyvkiadó, Budapest 2. Cocean P., <i>Geografie Regională</i> , Presa Universitară Clujeană, 2002, pag.7-46; 75-90; 96-99.		

³ Például szervezési szempontok, ajánlások a hallgatók számára, a kurzushoz/szemináriumhoz kapcsolódó konkrét szempontok, mint például a területen dolgozó szakemberek meghívása stb.

3. Mac I., *Geografie generală*, Editura Europonic, Cluj-Napoca, 2000, pag. 3-14.
4. Petrea, D., *Obiect, metodă și cunoaștere geografică*, Editura Universității din Oradea, 2005, pag. 7-42.
5. Robert W. Christopherson (2015) *Geosystems: An Introduction to Physical Geography*, Pearson 688 pp ISBN13: 9780321926982
6. Szabó József (szerk.), Gábris Gyula (szerk.) *Általános természetföldrajz I.-II.* ELTE Eötvös Kiadó, 2013
7. Kerényi, A., *Általános környezetvédelem: globális gondok, lehetséges megoldások*, Mozaik Oktatási Studio, Szeged, 1998. - 384 p.
8. Kuttor D., *Kelet-Közép-Európa változó gazdasági térszerkezetének modellezése: adalékok a területi elemzések és térinformatika alkalmazásához*, Miskolci Egyetemi Kiadó, 2012. - 106 p,
9. Bartos-Elekes, Zs. (2009), *Geográfusképzés a Kolozsvári Egyetemen (1874–1919)*, in. Földrajz Múzeumi Tanulmányok, Magyar Földrajzi Múzeum, Erd, 2009.

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok ⁴	9.2 Értékelési módszerek ⁵	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 Előadás	Az előadásokon átadott tananyag ismerete	Írásbeli vizsga	50%
9.5 Szeminárium/ Labor	A bemutatott tananyag ismerete és helyes gyakorlati alkalmazása	Szemináriumi tevékenység Gyakorlati vizsga	25% 25%
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
A tantárgy teljesítése érdekében az átlag jegy 5-ös. Az írásbeli jegy nem lehet kisebb mint 5-ös.			

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)⁶

 ☐ A fenntartható fejlődés általános ikonja									
 1 FÁRA SÁRÁCIE	 2 FOAMETE „ZERO”	 3 SÁNÁTATE SI BUNÁSTARE	 4 EDUCATIE DE CALITATE	 5 EGALITATE DE GEN	 6 APĂ CURATĂ SI SANITATIE	 7 ENERGIE CURATĂ SI LA PREȚURI ACCESIBILE	 8 MUNCĂ DECENTĂ SI CREȘTERE ECONOMICĂ	 9 INDUSTRIE, INOVATIE SI INFRASTRUCTURĂ	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

⁴ Az értékelési kritériumoknak közvetlenül tükrözniük kell a tanulmányi program és a tantárgy szintjén kitűzött képzési eredményeket. Pontosabban, a várható képzési eredményeknél felsorolt eredményeket értékelik.

⁵ Javasolt mind a végső kiértékelési módszerek, mind a folyamatos kiértékelési stratégia meghatározása.

⁶ Válasszon ki egyetlen olyan ikont, amely az *Egyetemi folyamatban történő alkalmazására vonatkozó eljárás* szerint legjobban illeszkedik az adott tantárgyhoz. Ha a tantárgy általánosságban foglalkozik a fenntartható fejlődéssel (pl. bemutatja/bevezeti a fenntartható fejlődés általános kereteit stb.), akkor a Fenntartható Fejlődés általános ikonja rendelhető hozzá. Ha egyetlen ikon sem vonatkozik a tantárgyra, válassza az utolsó opciót: „Nem alkalmazható”.

 <p>10 INEGALITĂȚI REDUSE</p>	 <p>11 ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE</p>	 <p>12 CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILĂ</p>	 <p>13 ACȚIUNE CLIMATICĂ</p>	 <p>14 VIAȚA ACVATICĂ</p>	 <p>15 VIAȚA TERESTRĂ</p>	 <p>16 PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE</p>	 <p>17 PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR</p>	<p>Nem aplicabil</p>
								

Kitöltés időpontja:
13.04.2026

Előadás felelőse:
Bálint-Bálint Lóránt

Szeminárium felelőse:
Bálint-Bálint Lóránt

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2026.04.30

Intézetigazgató:
Máthé Csongor